

Uusi Suometar 3.2.1883

- **Konginkankaalta eli Kōmistä** 15 p. Tammik. Kuulumisia kuluvan ajan virtaan vierähtäneen menneen vuoden ajalta. Voimain ja varain mukaan on täälläkin jotain tehty. Helmikuun 13 p. pidettiin kirkinkylässä Uotilan talossa Porvoon tuomiokapitulin käskystä kirkonkokous, jossa kappelikuntamme ihan yksimielisesti päätti erota Viitasaaren emäseurakunnasta eri kirkkoherrakunnaksi, jota hoiteleisi yksi pappi, omituinen kirkkoherra. Etukynnessä olivat kappelilaisemme tehneet valmistavassa kirkonkokouksessa papillensa palkka-suostunnon, joka oli sovitettuna samaan tapaan, kuin monessa muussakin Suomen seurakunnassa on tähän asti ollut kirkkoherrain palkan maksutapana. Mutta kun tuli tuo virallinen kokous mainittuna päivänä, niin siinä esitelivät kokouksen virallinen puheenjohtaja, kuvernöörin asiamies sekä täkäläinen talollinen Daniel Kumpu ihan uuden, meille äkkinäisille oudon papin palkan maksu-järjestyksen, jonka mukaan talolliset suorittaisivat papille koko palkan, 4,000 mk, joko rahassa tahi jyvissä, kukin manttaalinsa myöten. Tämän palkka-määrän esittelivät he niin kiintonaiseksi, ettei se sen suuremmaksi nousisi, vaikka seurakunta tulevina aikoina lisääntyisi kuinkakin. Torpparit, kestit y. m. Heidän veroisensa erotettiin palkanmaksu-yhteydestä pappinsa kanssa, vaan heidän pitäisi maksunsa suorittaman kunkin omalle talon isännällensä sitä myöten, kuin tähän asti sen veroiset ovat yhteensä maksaneet palkkaa Viitasaaren kirkkoherralle ja

kappalaiselle. Mainitut henkilöt puolustivat innolla uutta esitystensä oivalliseksi, ja saivat kun saivatkin aikaan sen, että kappelilaiset hylkäsivät ennen tehdyn palkkaehdotuksensa ja ottivat vastaan, pieni-manttalaiset ilolla, vaan suuri-manttalaiset surulla, tämän uuden ehdotuksen. Mutta suuri-manttalaisille taloille kaikeksi onneksi olikin se arvon niin uusi ja outo armollisen esivallankin mielestä, että niinhyvin asianomainen tuomiokapituli, kuin keisarillinen senatikin, katsoi sen kelpaamattomaksi ja hylkäsi. Sillä armollinen esivalta tahtoo papinkin palkan lisääntymään samassa suhteessa, kuin työkin lisääntyy, eikä taas toiseksi tahtonut talonpojista tehdä kirkkoherroja koulua käymättä. Siihe raukesi se tuuma tällä kertaa varoitukseksi sekä meille että muille, ettemme toisten olisi liian nopjat outoja otaksumaan, uutisia uskomaan.

Toiset hommamme ovat ovat tätä paremmin onnistuneet, Kauan aikaa on kappelimme kaivannut kirkon viinin kelvollista säiliötä, joksi vihdoinkin vaivoin viime syksynä rakennettiin kivistä kelvollinen kellari kirkon sakarin permannon alle. Syyskuun ajalla ostettiin myös Pietarin kaupungista toinen entistä isompi kirkon kello, 25 puudan ja 32 naulan painava, joka paikalleen pantuna kaikkine kulutuksineen maksaa noin 1,270 mk. paikoille. On siis tehtykin, vaan on sitä tehtävää tekemättäkin jäänyt. Jos suomme silmämme katselemaan kansakoulumme tilaa, niin sen aineelliseltä alalta aukenee

silmiimme surkea, kovin surkea näköala. Ei meidän kuntamme näytä ensinkään pitävän huolta sen toimeentulosta. Kuitenkin kuuluu sen huolenpito nimenomaan kunnalle ja kunnallis-virkakunnille. Jo puolitoista vuosikymmentä on koulu täällä ollut käymässä, opetuksen puolesta enimmäkseen hyvin vireästi, vaan aineellisesti kannalta katsoen kovin vaivalloisesti, se on: se kituu, kituu. Ei ole koulu-kartanoa, kelvollisia opetus-huoneita. Ei ole yhtään kunnan pöytää, eikä istuinta, rahia, penkkiä. Ei ole kelvollisia karttoja, eikä likimainkaan tarpeeksi asti muitakaan opetuksessa välttämättömästi tarvittavia välikappaleita. Jo aitoja sitte saatiin suurella vaivalla kunnan kokous päättämään, että käytettäisiin kolmas-osa kansakoulun tarpeisiin tänne tulevista viinaveron-rahoista, vaan missä sekin päätös maanne, untaan vetäne, ei ainakaan sitä ole tähän asti toimeen pantu. Opettajain vaihdos-aikoina on myös joitakuuta kymmeniä markkoja koulun kassaan juossut, vaan ei niitä edes vuositililöissäkään nävytä viljeltävän, vielä vähemmän koulun tarpeissa, kipeimmissäkään. Muiden ympärillämme olevain kuntain riennot eteenpäin tällä alalla huutavat meille: "Kömiläiset hoi! Herätkäät te, jotta tästä koulu-asiasta vielä makaatte ja heittäkäänt pontevilla käsillänne pois koulunne niskoilta ne raskaat kuormat, jotka sitä kovin ahdistavat. Kun Jumala on antanut käsillenne voimaa, taitavuutta, ja metsiinne puita, niin rakentakaa koulukartano, tehkää pöydät, penkit y. m. Mukaviksi, ostakaa mitä muuta tarvitaan sen mukaan kuin varanne vastaavat, etteivät nuo kalliit Jumalan lahjat: voima, taitavuus, metsä- ja rahavarat virattomina venytteleisi"

Kahden kuluneen vuoden ajalla oli täällä uutterana opettajan J. Sievänen, josta emme tiedä muuta sanoa, kuin hyvää. Mutta meikäläisiin ikäviin oloihin väsyneenä vaihtoi hän tilansa parempaan, hän haki, pääsi ja vuoden viimeisinä päivinä muutti Virtaalle. Olemme siis taas, kuten useasti ennenkin, opettajan puutteessa. Koulunjohtokunta on päättänyt pyytää Jyväskylän seminarista nyt heti vaan väliaikaiseksi opettajaksi jonkun seminarin oppilaan, joka halajaisi senkaltaista tointa ja olisi siihen jo hiukkaseinkin harjaantunut. Hyyryhuoneet tällä kertaa olisivatkin kuta kuinkin soveliaat, ja palkka auttava, nim. Valtiopalkan lisäksi vuosittain 200 leiv. heiniä, 4 tyn. rukiita, 10 tyn. peruja, lämmin ja valo, sitten vielä lihaa, kalaa y. m. kukin talo ja torppa varainsa jälkeen. Niin on keis. senati palkan määrän säätänyt.

- Kappelissamme syntyi viime vuoden ajalla: 33 poikaa ja 36 tyttöä = 69, joista ainoastaan yksi äpäränä. Kuollut: 9 miestä ja 16 naista = 25. Kuntaamme muuttanut: 18 miestä ja 22 naista = 40. Poismuuttanut: 12 miestä ja 15 naista = 27. Siis lisääntyi väestö 57 henkilöllä. 13 avio-paria on kihlattu, joista 12 on vihitty ja 1 on laillisen eron hankkeissa.

- Kukin tavallisesti elää pareman tulevaisuuden toivossa, siinä mekin elämme, ja tuo toivo elähyttäköön meitä kutakin erittäin säädysämme, toimessamme, vointiamme myöten toteennuttamaan, mite me toivomme.

H. Salonen